759 (2025-2026) – Nr. 11
ingediend op 5 mei 2026 (2025-2026)

79.423/1

Amendementen

voorgesteld na indiening van het verslag

op het ontwerp van decreet

tot wijziging van meerdere decreten
over het beleidsdomein Onderwijs en Vorming,
wat betreft de studietoelagen in het hoger onderwijs
en de kinderdagverblijven en voor- en nabewaking
in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad

Vlaams Parlement

AMENDEMENT NR. 21

voorgesteld door Line De Witte na indiening van het verslag

Artikel 2

Dit artikel schrappen.

VERANTWOORDING

Dit artikel legt een leeftijdsbeperking voor het verkrijgen van een studietoelage. In het advies van de Raad van State over het decreet wordt ervoor gewaarschuwd dat dit een aanzienlijke achteruitgang inhoudt ten aanzien van het beschermingsniveau van de student. Artikel 13 van het Internationaal Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele Rechten van de Verenigde Naties, waar ook Vlaanderen bij aansluit, impliceert een standstillverplichting, waarbij er bij het opleggen van beperkingen nagegaan moet worden of de maatregel geen onevenredige gevolgen heeft voor de betrokkenen. Maar deze volstaan niet om het standstillprincipe te garanderen. Daardoor is er geen andere optie dan het artikel volledig te schrappen.

Het amendement schrapt de leeftijdsvoorwaarde voor het verkrijgen van een studietoelage, zodat het recht op levenslang leren beschermd blijft. De bestaande voorwaarden om een studietoelage te verkrijgen, zijn voldoende selectief en volstaan om eventueel misbruik te voorkomen.

■

AMENDEMENT NR. 22

voorgesteld door Line De Witte na indiening van het verslag

Artikel 3

In de voorgestelde tekst het getal "54" **telkens vervangen door het getal** *"27"***.**

VERANTWOORDING

In adviezen van de Sociaal-Economische raad van Vlaanderen, de Vlaamse Onderwijsraad, de universiteiten en de hogescholen wordt er telkens voor gewaarschuwd dat de toegankelijkheid van het hoger onderwijs onder druk komt te staan door het verhogen van het minimaal aantal op te nemen studiepunten bij het verkrijgen van een studietoelage.

Dit amendement zorgt ervoor dat studenten een studiebeurs kunnen aanvragen als ze minstens 27 studiepunten opnemen, zoals tot nu toe het geval is. Zo behouden studenten het recht om een studiebeurs te ontvangen, ook als ze een kleiner studieprogramma opnemen.

■

759 (2025-2026) – Nr. 12
ingediend op 18 mei 2026 (2025-2026)

Amendementen

voorgesteld na indiening van het verslag

op het ontwerp van decreet

tot wijziging van meerdere decreten
over het beleidsdomein Onderwijs en Vorming,
wat betreft de studietoelagen in het hoger onderwijs
en de kinderdagverblijven en voor- en nabewaking
in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad

Vlaams Parlement

AMENDEMENT NR. 23

voorgesteld door Kim Buyst
na indiening van het verslag

Artikel 3

Aan de ontworpen tekst, derde lid, een punt 6° toevoegen, dat luidt als volgt:

"*6° de hogeronderwijsinstelling heeft vastgesteld dat de sociale of individuele omstandigheden van de student van die aard zijn dat het niet mogelijk is om 54 studiepunten op te nemen.*"**.**

VERANTWOORDING

Het ontwerp van decreet bevat een onduidelijkheid over de rechtsgevolgen van de beoordeling die de hogeronderwijsinstelling maakt met betrekking tot uitzonderlijke sociale of individuele omstandigheden.

In de memorie van toelichting wordt uitdrukkelijk gesteld dat, naar aanleiding van het advies van de Raad van State, in een bijkomende uitzonderingsmogelijkheid wordt voorzien voor studenten voor wie de rector of algemeen directeur oordeelt dat hun sociale of individuele situatie dermate specifiek is dat het onmogelijk is om 54 studiepunten op te nemen.

Daarbij wordt ook expliciet bepaald: "De hogeronderwijsinstelling bezorgt de student een bewijs van de goedkeuring voor het opnemen van minder dan 54 studiepunten. Het attest wordt bezorgd aan de afdeling Studietoelagen."

Hoewel uit de toelichting blijkt dat de decreetgever daarmee een vorm van maatwerk voor uitzonderlijke situaties nastreeft, blijft in de decretale bepalingen zelf onvoldoende duidelijk welke rechtsgevolgen verbonden zijn aan deze beoordeling door de hogeronderwijsinstelling.

Het amendement verduidelijkt daarom expliciet dat de vaststelling door de hogeronderwijsinstelling dat een student zich in een uitzonderlijke sociale of individuele situatie bevindt, een rechtsgrond vormt om af te wijken van de minimumgrens van 54 studiepunten voor de toekenning van een studietoelage.

Het amendement brengt daarmee de decretale tekst in overeenstemming met de bedoeling zoals omschreven in de memorie van toelichting en met de opmerkingen van de Raad van State over de nood aan voldoende uitzonderingsmogelijkheden voor behartigenswaardige gevallen.

Daarnaast verduidelijkt het amendement dat hogeronderwijsinstellingen in uitzonderlijke situaties maatwerk kunnen leveren voor studenten die niet noodzakelijk onder een formeel bijzonder statuut vallen, maar wel objectief niet in staat zijn een traject van 54 studiepunten op te nemen.

Het amendement creëert geen bijkomende administratieve verplichtingen voor hogeronderwijsinstellingen. Het verduidelijkt alleen de rechtsgevolgen van een beoordeling die instellingen volgens het ontwerp van decreet al moeten uitvoeren. Hogeronderwijsinstellingen kunnen daarvoor gebruikmaken van bestaande procedures en begeleidingsstructuren met betrekking tot bijzondere statuten, studievoortgang en studentenbegeleiding.

■

AMENDEMENT NR. 24

voorgesteld door Kim Buyst
na indiening van het verslag

Artikel 16

De zinsnede "2026-2027" **telkens vervangen door de zinsnede** *"2027-2028"*.

VERANTWOORDING

De in het ontwerp van decreet bepaalde verstrenging van de voorwaarden voor studietoelagen – met name de invoering van een leeftijdsgrens en de verhoging van het minimumaantal op te nemen studiepunten tot 54 – heeft een aanzienlijke impact op de toegankelijkheid van het hoger onderwijs. Hoewel die maatregelen hoofdzakelijk budgettair gemotiveerd zijn, blijkt uit de memorie van toelichting dat de concrete impact op bepaalde groepen studenten niet nauwkeurig kan worden ingeschat.

Daarbij komt dat de hervorming van de studietoelagen wordt losgekoppeld van het bredere beleid voor studievoortgang en studierendement. Daardoor zullen de strengere voorwaarden – zoals de verplichting om minstens 54 studiepunten op te nemen – sneller van toepassing zijn op beursstudenten dan op niet-beursstudenten. Dat creëert een ongelijke behandeling tussen studenten, waarbij net de meest kwetsbare groep eerst met strengere normen wordt geconfronteerd.

Hoewel het ontwerp voorziet in uitzonderingsmechanismen (onder meer voor werkstudenten, mantelzorgers en studenten met bijzondere statuten), dreigt dat in de praktijk te leiden tot een complex geheel van attesten, procedures en beoordelingsmechanismen. Dat verhoogt niet alleen de administratieve last voor de hogeronderwijsinstellingen, maar vormt ook een bijkomende drempel voor studenten in een kwetsbare positie.

Bovendien moet die maatregel worden bekeken in samenhang met recente hervormingen voor studievoortgang. Met het decreet over de instroom en het optimaliseren van de studie-efficiëntie in het hoger onderwijs en overige organisatorische aspecten van het hoger onderwijs van 15 juli 2022 werd de 'harde knip' ingevoerd, die studenten verplicht om binnen de twee inschrijvingsjaren te slagen voor de opleidingsonderdelen van hun eerste inschrijving. De impact van die maatregel op studiegedrag, slaagkansen en uitval is momenteel nog onvoldoende geëvalueerd, terwijl in het regeerakkoord net expliciet werd voorzien in een evaluatie tegen het einde van de legislatuur.

Het is dan ook voorbarig om bijkomende, ingrijpende voorwaarden op te leggen zonder zicht op de gecombineerde effecten van die hervormingen. Een dergelijke cumulatie van maatregelen dreigt de druk op studenten aanzienlijk te verhogen, zonder garanties op een betere studievoortgang.

Daarnaast rijzen er ernstige vragen over de haalbaarheid van de voorgestelde timing. Het ontwerp van decreet wordt pas in het voorjaar van 2026 behandeld, met een bespreking in de commissie eind april, terwijl de maatregelen al in werking zouden treden vanaf het academiejaar 2026-2027. Dat laat zowel hogeronderwijsinstellingen als studenten bijzonder weinig tijd om zich aan te passen aan de nieuwe regelgeving. Studenten maken hun studiekeuzes en stellen hun trajecten samen ruim vóór de start van het academiejaar, en ook de instellingen moeten hun informatieverstrekking, studiebegeleiding en administratieve processen tijdig kunnen afstemmen op de nieuwe regels.

Een dergelijke korte implementatietermijn ondergraaft de rechtszekerheid en de voorspelbaarheid van het beleid. Ook de Raad van State wijst in zijn advies op het belang van een redelijke termijn waarbinnen de betrokkenen zich kunnen voorbereiden op beleidswijzigingen. De kernvraag is immers niet alleen of studenten sneller of efficiënter studeren, maar ook welke studenten onderweg uitvallen. Zowel onderzoek als praktijkervaring tonen aan dat strengere selectiemechanismen zelden sociaal neutraal zijn en in de eerste plaats studenten uit minder bevoorrechte milieus treffen, wat de democratisering van het hoger onderwijs ondergraaft.

Een uitstel met één academiejaar biedt de mogelijkheid om de effecten van eerdere hervormingen grondig te evalueren, de proportionaliteit van de nieuwe maatregelen beter te onderbouwen en flankerende maatregelen uit te werken. Tegelijk zorgt dat voor de noodzakelijke voorbereidingstijd voor zowel studenten als instellingen. Dat draagt bij tot een zorgvuldiger en meer onderbouwd beleid, met respect voor gelijke onderwijskansen en rechtszekerheid.

■

759 (2025-2026) – Nr. 13
ingediend op 20 mei 2026 (2025-2026)

Amendementen

voorgesteld na indiening van het verslag

op het ontwerp van decreet

tot wijziging van meerdere decreten
over het beleidsdomein Onderwijs en Vorming,
wat betreft de studietoelagen in het hoger onderwijs
en de kinderdagverblijven en voor- en nabewaking
in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad

Vlaams Parlement

AMENDEMENT NR. 25

voorgesteld door Roosmarijn Beckers, Mercina Claesen, Bart Claes, Jan Laeremans en Chris Janssens
na indiening van het verslag

Artikel 3

In de ontworpen tekst het getal "54" **telkens vervangen door het getal** *"45"* **en het getal** "27" **telkens vervangen door het getal** *"23"***.**

VERANTWOORDING

Dit amendement verlaagt de voorgestelde ondergrens om in aanmerking te komen voor een studietoelage van 54 studiepunten naar 45 studiepunten. Om de coherentie van de regeling te behouden, wordt eveneens het getal 27 in de uitzonderingsbepaling voor inschrijvingen in het tweede semester vervangen door 23, zodat ook in dat geval de student minstens de helft van de nieuwe minimumgrens van 45 studiepunten op moet nemen.

Hoewel het verantwoord kan zijn om studenten te responsabiliseren en te verwachten dat zij een substantieel studieprogramma opnemen, is een minimumgrens van 54 studiepunten disproportioneel hoog. Een modeltraject in het hoger onderwijs bedraagt immers 60 studiepunten. Een minimum van 54 studiepunten laat dus nauwelijks ruimte voor spreiding, heroriëntering, volgtijdelijkheid of curriculaire flexibiliteit. In de praktijk betekent dit dat een student amper één vak minder kan opnemen zonder het recht op een studietoelage te verliezen.

Een ondergrens van 45 studiepunten blijft daarentegen voldoende responsabiliserend. Dit vertegenwoordigt nog steeds drie vierde van een voltijds studieprogramma en kan bezwaarlijk beschouwd worden als een beperkte of louter symbolische studiebelasting.

Tegelijk biedt deze grens meer ruimte aan studenten die bewust een beperkter traject opnemen om hun slaagkansen te verhogen, zonder daarom noodzakelijk onder een van de uitzonderingscategorieën te vallen. Dat geldt onder meer voor studenten in schakel- of voorbereidingsprogramma's, studenten die geconfronteerd worden met volgtijdelijkheid binnen hun curriculum, of studenten die zich pas in het tweede semester heroriënteren.

Bovendien blijven bepaalde opleidingen of trajecten ook onder de nieuwe uitzonderingsregeling moeilijk verenigbaar met een minimumgrens van 54 studiepunten. Zo kan een verkorte bacheloropleiding van 90 studiepunten vandaag op een haalbare manier worden gespreid over twee academiejaren. Met een minimumgrens van 54 studiepunten wordt die flexibiliteit in de praktijk grotendeels onmogelijk gemaakt voor studenten die afhankelijk zijn van een studietoelage.

Een grens van 54 studiepunten dreigt bovendien contraproductief te werken. Studenten zouden bijkomende opleidingsonderdelen opnemen louter om hun studietoelage niet te verliezen, ook wanneer zij zelf inschatten dat die bijkomende studiedruk niet haalbaar is. Dat verhoogt net het risico op extra studie-uitval, bijkomende tekorten en verdere studievertraging.

Dit amendement beoogt daarom een evenwichtigere regeling die responsabilisering combineert met redelijke flexibiliteit en rechtszekerheid voor studenten.

■

AMENDEMENT NR. 26

voorgesteld door Roosmarijn Beckers, Mercina Claesen, Bart Claes, Jan Laeremans en Chris Janssens
na indiening van het verslag

Artikel 16

Aan de ontworpen tekst een tweede lid toevoegen, dat luidt als volgt:

*"In afwijking van het eerste lid blijven de bepalingen van artikel 6 en artikel 24 van het decreet van 8 juni 2007 betreffende de studiefinanciering van de Vlaamse Gemeenschap, zoals zij van kracht waren vóór de inwerkingtreding van artikel 2 en 3 van dit decreet, van toepassing op studenten die op 1 juni 2026 ingeschreven waren in een opleiding van het hoger onderwijs en die hun opleidingstraject in dezelfde of een direct aansluitende opleiding voortzetten."***.**

VERANTWOORDING

Dit amendement voorziet in een overgangsmaatregel voor studenten die reeds vóór de inwerkingtreding van dit decreet een opleiding in het hoger onderwijs hebben aangevat.

De invoering van een leeftijdsgrens van 30 jaar voor het verkrijgen van een studietoelage en de nieuwe voorwaarde om minstens 54 studiepunten op te nemen om in aanmerking te komen voor een studietoelage vormen ingrijpende wijzigingen van de bestaande regeling. Studenten die vandaag al een opleiding volgen, hebben hun studiekeuze en trajectplanning evenwel gemaakt binnen het bestaande regelgevend kader en binnen het huidige flexibiliseringssysteem van het hoger onderwijs. Zij konden redelijkerwijze niet voorzien dat er tijdens hun lopend traject bijkomende voorwaarden zouden worden ingevoerd die een rechtstreekse impact hebben op hun recht op studiefinanciering.

Het volledig ontbreken van overgangsmaatregelen doet daarom afbreuk aan het rechtszekerheidsbeginsel en aan de gerechtvaardigde verwachtingen van betrokken studenten.

Bovendien dreigt het ontbreken van een overgangsregeling bijzonder problematisch te zijn voor studenten die hun traject bewust spreiden om hun slaagkansen te verhogen, voor studenten in schakel- of voorbereidingsprogramma's en voor studenten die door curriculaire volgtijdelijkheid niet steeds een volledig modeltraject kunnen opnemen.

Vanuit een elementair beginsel van behoorlijk bestuur is het verantwoord dat studenten die al een opleiding hebben aangevat, deze kunnen afwerken onder de voorwaarden die golden op het ogenblik van hun inschrijving.

Dit amendement beoogt aldus een redelijke overgangsregeling die vermijdt dat studenten midden in hun opleiding plots geconfronteerd worden met fundamenteel gewijzigde toelagevoorwaarden.

■

759 (2025-2026) – Nr. 14
ingediend op 20 mei 2026 (2025-2026)

Amendementen

voorgesteld na indiening van het verslag

op het ontwerp van decreet

tot wijziging van meerdere decreten
over het beleidsdomein Onderwijs en Vorming,
wat betreft de studietoelagen in het hoger onderwijs
en de kinderdagverblijven en voor- en nabewaking
in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad

Vlaams Parlement

AMENDEMENT NR. 27

voorgesteld door M'Hamed Kasmi na indiening van het verslag

Artikel 3

Het getal "54" **telkens vervangen door het getal** "*30*"**.**

VERANTWOORDING

De voorgestelde verhoging van het minimumaantal studiepunten van 27 naar 54 vormt een zeer ingrijpende verstrenging van de voorwaarden om in aanmerking te komen voor een studietoelage. In de praktijk beperkt die maatregel de toegang voor studietoelagen tot studenten die een (bijna) voltijds traject opnemen, terwijl een aanzienlijke groep studenten zijn studies combineert met werk, zorg of andere verantwoordelijkheden. Een minimumdrempel van 30 studiepunten biedt een evenwichtige en realistische benadering. Dat komt overeen met een halftijds studietraject, waardoor studenten de mogelijkheid behouden om hun studies te combineren met een deeltijdse tewerkstelling of andere engagementen.

Die flexibiliteit is essentieel in een context zoals Brussel, waar veel studenten genoodzaakt zijn om naast hun studies te werken of een niet-lineair traject volgen. De voorgestelde drempel van 54 studiepunten houdt onvoldoende rekening met die realiteit en dreigt kwetsbare studenten uit te sluiten van ondersteuning. Door de minimumdrempel vast te leggen op 30 studiepunten blijft de studietoelage toegankelijk, zonder afbreuk te doen aan de doelstelling om studie-inzet te stimuleren.

Het waarborgen van toegankelijk onderwijs en gelijke kansen moet primeren op louter budgettaire overwegingen.

■

AMENDEMENT NR. 28

voorgesteld door M'Hamed Kasmi na indiening van het verslag

Artikel 11

Dit artikel schrappen.

VERANTWOORDING

De bepalingen in artikel 11 en 15 voorzien erin dat er vanaf 1 september 2026 geen financiering meer wordt toegekend voor het personeel dat instaat voor de voor- en nabewaking in Nederlandstalige basisscholen in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad. Die maatregel betekent in de praktijk dat scholen zelf moeten instaan voor de financiering van de opvang, of die dienstverlening moeten afbouwen of schrappen. Dat heeft directe gevolgen voor ouders en werkende gezinnen, die afhankelijk zijn van betaalbare en toegankelijke voor- en naschoolse opvang.

In een stedelijke context zoals Brussel, waar de combinatie arbeid-gezin vaak complexer is en de nood aan opvang groter, is die maatregel bijzonder problematisch. Hij vergroot de druk op gezinnen en ondergraaft de toegankelijkheid van onderwijs.

Het schrappen van die bepalingen is noodzakelijk om te vermijden dat de essentiële dienstverlening wordt uitgehold en om de ondersteuning van gezinnen in Brussel te waarborgen.

■

AMENDEMENT NR. 29

voorgesteld door M'Hamed Kasmi na indiening van het verslag

Artikel 12

Dit artikel schrappen.

VERANTWOORDING

De bepalingen in artikel 12, 13 en 14 voorzien erin dat vanaf 1 september 2026 geen bijkomende financiering meer wordt toegekend vanuit het beleidsdomein Onderwijs en Vorming voor het personeel in de kinderdagverblijven van het Gemeenschapsonderwijs (GO!) in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad. Hoewel wordt gesteld dat de financiering binnen een ander beleidsdomein kan worden opgevangen, is er geen enkele garantie dat dat effectief zal gebeuren of dat de huidige capaciteit behouden blijft. De maatregel creëert een reëel risico op het verminderen van het aantal opvangplaatsen, het sluiten van kinderdagverblijven en een verhoogde druk op ouders die afhankelijk zijn van deze opvang.

In Brussel, waar de vraag naar kinderopvang structureel hoog is en het aanbod al onder druk staat, is die besparing bijzonder nefast. Ze treft rechtstreeks jonge gezinnen en ondermijnt de combinatie van werk en gezin.

Het is dan ook noodzakelijk die bepalingen te schrappen om de opvangcapaciteit en de toegankelijkheid van kinderopvang in Brussel te vrijwaren.

■

AMENDEMENT NR. 30

voorgesteld door M'Hamed Kasmi na indiening van het verslag

Artikel 13

Dit artikel schrappen.

VERANTWOORDING

Zie de verantwoording bij amendement nr. 29.

■

AMENDEMENT NR. 31

voorgesteld door M'Hamed Kasmi na indiening van het verslag

Artikel 14

Dit artikel schrappen.

VERANTWOORDING

Zie de verantwoording bij amendement nr. 29.

■

AMENDEMENT NR. 32

voorgesteld door M'Hamed Kasmi
na indiening van het verslag

Artikel 15

Dit artikel schrappen.

VERANTWOORDING

Zie de verantwoording bij amendement nr. 28.

■